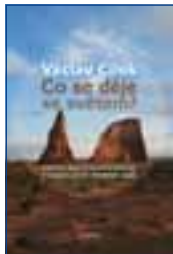

CO SE DĚJE SE SVĚTEM?

Zbývá asi už máloco, k čemu by se geolog, klimatolog, pedagog a spisovatel **Václav Cílek** nevyjádřil. Nicméně kdyby se nevyjadřoval, cosi by nám chybělo, neboť autorů a vůbec lidí jako on, totiž takových, kteří vidí realitu jinak a ještě neváhají si průběžně ukládat na bedra onen sisyfovský úkol – totiž apelovat na vše ignorující spoluobčany – je dnes jako šafránu a jsou nám třeba. Už proto, aby (aspoň těm méně lhostejným a vnímavějším) neustále před očima aspoň čas od času čněl jejich varovný prst.

Cílkovy postřehy, připomínky a zamýšlení jsou právě takovým varovným znamením, byť velmi jemným a tichým, vždycky však nanejvýš příhodným a hlavně potřebným. Cílkovi nechybí schopnost prohlédnout až mezi nejspodnější tenká přediva současných problémů a pak prostě, leč důrazně ukazovat, že je důvod, proč být znepokojen současným děním v naší kultuře a společnosti. Svá znepokojení tentokrát shrnul v knize *Co se děje se světem? – Kniha malých dobrodiní v časech velké proměny země* (Dokořán).

Kniha je rozdělena na tři části; ve dvou se autor věnuje klimatu, migraci atd., zmíním tady však tu nejobsáhlejší a asi také pro nás nejzajímavější, totiž tu první – RES RUSTICA BOHEMICA, která pojednává o fenoménu zahrádkaření. Nedejte se ovšem zmylit, není to prostý exkurz do specifik a zvláštností českého (zbytečně dnes tak často haněného) zahrádkaření. Cílek jde ve své eseji hloub a zamýšlí se svým typickým stylem o vztahu

k pěstování, rostlinám a půdě vůbec, co všechno člověku péče o ně dává (aniž by si to uvědomoval) a co mu naopak absence této „nutnosti“ se o něco takového starat vzala. Jak ukazuje, na zahradu, jakožto svébytný fenomén, lze pohlížet z mnoha perspektiv – Cílek si vybral úhel psychologický, kde se zaměřil na vztahy (zahrada – člověk), vzájemné obohacování, přičemž zmiňuje významně pozitivní vliv na zdraví a psychiku (jako příklad zde posloužil třeba Franz Kafka, který ve snaze o uzdravení ze své nemoci vyhledával výpomocnou práci v zahradnictví), dále historický, kde se věnuje historii zahradničení – takřka od pravěku přes Vergilia až do dnešních dnů, kdy upozorňuje na zahrádkaření jako na jednu z mála věcí, ke které se budou muset lidé znovu vracet a budou muset jí dát zpět takový smysl jako dříve, neboť ono pěstování čehokoliv pomůže jednoduše jednoho dne přežít. A to nejen prostřednictvím toho, co si vypěstuje, neboť zahrada dává životu určitý řád a smysl, který dnes často chybí (a chybět mu bude v postkonzumní společnosti ještě víc). Říkám si, že Cílkovo téma by zcela bez problémů vydalo na mnohem obsáhlejší práci; snad se jej někdo ujme a napíše o zahrádkaření rovnou celou knihu, ale v tuto chvíli jsem ráda aspoň za několik těchto stran. Bylo by ovšem hezké, kdyby i toto krátké, avšak naléhavé zamýšlení vedlo u nás ke změně myšlení a přístupu k zahrádkaření a zahrádkám, k obrození zahrádek a zahrádkaření, a ještě navíc přimělo ty, kdo se snaží o jejich likvidaci, aby v tom přestali. Což je možná už trochu moc velká naivita, ale rozhodně by to mělo smysl.

SOŇA ABRAMOWITZ-FRAŇKOVÁ